

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U000398

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-06-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ракул Інна Олександрівна

2. Rakul Inna Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 31-05-2018

Спеціальність за освітою: 8.09010105

Місце роботи здобувача: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаська обл.

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 74.844.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаська обл.

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03, 68.35.03

Тема дисертації:

1. Створення та оцінка вихідних матеріалів для селекції гібридів соняшнику кондитерського напрямку використання
2. Creation and evaluation of the source material for the breeding of hybrids of sunflower confectionery use

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вирішенню завдання з удосконалення технології створення вихідного селекційного матеріалу соняшнику кондитерського напрямку використання, зокрема, стійкого до гербіцидів групи імідазолінонів та сульфонілсечовин, для отримання гетерозисних гібридів. Підтверджено ефективність способу отримання батьківських компонентів за використання промислових гібридів, так як за його застосування створено закріплювачі стерильності та відновлювачі фертильності соняшнику кондитерського напрямку використання. З'ясовано, що для створення гібридів стійких до гербіцидів Експрес та Євро-Лайтнінг необхідно використовувати резистентні до гербіцидів материнські та батьківські компоненти. Доведено, що ген стійкості до гербіцидів групи імідазолінонів *Imr/imr* може слугувати ефективним маркером для контролю ознаки "стерильність-фертильність" рослин, що дозволяє візуально виділяти стерильні форми. Підтверджено, що висота рослин у соняшнику кондитерського напрямку використання успадковується за домінантним типом. Для отримання низькорослих форм в якості

батьківських компонентів необхідно використовувати короткостеблові зразки. Створену колекцію крупноплідних (K701/17, K1275/17), високопродуктивних (K376/17), низькорослих (1317, 3280), резистентних до гербіцидів (K8023/17, K1302/17, K4367/17) закріплювачів стерильності та відновлювачі фертильності (B1217/17, B1201/17, B1052/17) соняшнику кондитерського використовувати для селекційного процесу отримання гетерозисних гібридів культури.

2. The dissertation is devoted to solving the problem of improving the technology of creating the source breeding material for sunflower confectionery, in particular, the herbicide-resistant group of imidazolinones and sulfonylureas, to obtain heterozygous hybrids. The effectiveness of the method of obtaining parent components for the use of industrial hybrids has been confirmed, as it has created candidates for sterilization fixators, sterilization fixators and fertilizer restorers for sunflower confectionery. It is proved that *Imr/imr* immunity to herbicides of the imidazolinone group can serve as an effective marker for controlling the "sterility-fertility" feature of plants that allows visually to isolate sterile forms. It was established that the homo- and heterozygosity of plants according to the genome of resistance to the *Imr/imr* herbicide are visually different phenotypically on the color of the leaves, which makes it possible to select homozygous forms of confectionery sunflower with a high resistance to Euro-layering herbicide by coloring the leaf blade. It has been found out that for the creation of herbicide-resistant hybrids, Express and Euro-Laying should use parental components resistant to herbicides. Confirmed that the height of plants in sunflower confectionery direction of use is inherited by the dominant type. Short-stem samples should be used to obtain low-growth forms as parent components. The technology of creating the source material for the selection of sunflower in the confectionery direction of the use of imidazolinone-resistant herbicides and sulfonylureas groups, in which sterile counterparts are obtained in parallel, by means of backwardness, with sterility of sunflower, are identified and identified on the basis of "sterility-fertility", which significantly reduces the breeding process. A collection of large-breeding (K701/17, K1275/17), high-yielding (K376/17), low-growth (1317, 3280), herbicide-resistant (K8023/17, K1302/17, K4367/17) sterility and fertility restorers was created (B1217/17, B1201/17, B1052/17) for using sunflower confectionery in the selection process for obtaining heterozygous culture hybrids.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябовол Людмила Олегівна

2. Riabovol Liudmyla Olehivna

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябовол Людмила Олегівна

2. Riabovol Liudmyla Olehivna

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Січкач В'ячеслав Іванович

2. Січкач В'ячеслав Іванович

Кваліфікація: д.б.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Січкач В'ячеслав Іванович

2. Січкач В'ячеслав Іванович

Кваліфікація: д.б.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доронін Володимир Аркадійович

2. Доронін Володимир Аркадійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доронін Володимир Аркадійович

2. Доронін Володимир Аркадійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

